

Diecezjalna Szkoła Muzyczna II stopnia w Gliwicach

**SZKOLNY PROGRAM
WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY**

GLIWICE 2018

WSTĘP

Program opracowano w oparciu o Ustawę Prawo Oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 (Dz. U. z 2017 r. poz. 59, 949 i 2203) oraz zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z dnia 28 sierpnia 2015 r., poz. 1249), na podstawie wcześniej funkcjonujących w szkole dokumentów.

Autorami programu są Mariola Brzoska oraz Maciej Łoś.

Program został zaopiniowany i zatwierdzony przez Radę Pedagogiczną na posiedzeniu w dniu 31 sierpnia 2018 roku.

OPIS STRATEGII PROFILAKTYCZNO-WYCHOWAWCZEJ WRAZ Z UZASADNIENIEM

Profilaktyką nazywamy zespół działań mających na celu przeciwdziałanie i zapobieganie niebezpiecznym lub niewłaściwym zachowaniom, mogącym stanowić zagrożenie dla życia, zdrowia lub odpowiedniego poziomu kultury osobistej – a przez to także ogólnie pojętego komfortu życia ucznia oraz jego otoczenia.

Diecezjalna Szkoła Muzyczna II stopnia w Gliwicach jest placówką kształcenia dodatkowego, gdzie zajęcia odbywają się w godzinach popołudniowych i wieczornych, niezależnie od lekcji w szkołach ogólnokształcących. Wszyscy uczniowie uczęszczają równolegle do macierzystych – właściwych dla miejsca zamieszkania bądź preferowanego profilu – instytucji kształcenia, bądź są ich absolwentami na poziomie ponadgimnazjalnym. Część wychowanków szkoły studiuje także na uczelniach wyższych w różnych dziedzinach i kierunkach.

Szkoła muzyczna jawi się przede wszystkim jako miejsce realizacji dodatkowych zainteresowań i pasji, gdzie uczniowie uczęszczają na zasadzie dobrowolności. Działania profilaktyczne szkoły wpisują się zatem w nurt uzupełniający zabiegów prowadzonych w placówkach ogólnokształcących, stanowiąc zaledwie margines wszystkich wpływów, jakim poddany jest uczeń zarówno ze strony instytucji, jak też najbliższej rodziny (opiekunów prawnych) i grup społecznych, w jakich się obraca.

Ze względu na specyficzny rodzaj relacji nauczyciel-uczeń w ramach lekcji gry na instrumentach, gdzie zajęcia prowadzone są indywidualnie, można mówić o potencjalnie dobroczynnym wpływie nauczyciela na ucznia w zakresie kształtowania jego nawyków i przyzwyczajzeń prospołecznych czy prozdrowotnych.

Jest też rzeczą znamioną, iż realizacja dodatkowych zajęć oraz przygotowanie się do nich pochłania znaczną ilość czasu, co stanowi profilaktykę samą w sobie – ponieważ liczone tygodniowo w dziesiątkach godziny zajęć dodatkowych zmniejszają prawdopodobieństwo spędzania czasu na czynnościach i zachowaniach niepożądanych.

Diecezjalna Szkoła Muzyczna II stopnia jest placówką prowadzoną przez Diecezję Gliwicką, co decyduje o jej kościelnym charakterze i pragnieniu wychowywania uczniów w myśl chrześcijańskiej kultury i obyczajów. Część zajęć prowadzona jest przez osoby duchowne. Od wykładowców oczekuje się reprezentowania i krzewienia postaw i zachowań uznawanych w społeczeństwie za właściwe i adekwatne nie tylko co do stanowiska nauczyciela (o wysokim stopniu zaufania publicznego), ale i zgodnych z normami propagowanymi przez Kościół katolicki.

Na korzyść działań profilaktycznych – świadomych i nieświadomych – działa także kontakt z kulturą wysoką, na spotkanie z którą uczniowie wystawieni są zarówno podczas zajęć teoretycznych oraz praktycznych, wynikających z wymagań programowych, jak i w ramach szeroko zakrojonych w każdym semestrze wycieczek i imprez edukacyjnych, zorientowanych na sztukę dostępną w kościołach czy instytucjach kultury. W ramach różnego

rodzaju wydarzeń uzupełniających ofertę edukacyjną placówki – uczniowie zapoznają się z realiami życia artystów oraz nabywają gust, smak i wycucie nie tylko względem estetyki prezentowanych dzieł, ale i postępowania (zachowania) w miejscach, gdzie kulturę wysoką się krzewi. Obycie kulturalne wpływa na całokształt funkcjonowania i życia ucznia w domu, w szkole, czy społeczeństwie obywatelskim.

Profilaktyczna rola szkoły muzycznej, pomimo nieposiadania pozycji wiodącej, nie ogranicza się zatem do zapobiegania czy reagowania w sytuacjach zagrożeń – ale też sugeruje i wdraża pozytywne wzorce zachowań.

Niewielka społeczność szkoły daje możliwość lepszej obserwacji ucznia i jego relacji z rówieśnikami, niż ma to miejsce w szkołach powszechnych. Żaden uczeń nie jest tutaj anonimowy, przez co zwiększa się prawdopodobieństwo wychycenia w porę zachowań niewłaściwych czy ryzykownych i odpowiedniego zareagowania na nie we właściwym czasie, poprzez podejmowanie stosownych procedur.

Uczniowie Diecezjalnej Szkoły Muzycznej II stopnia świadomie i konsekwentnie kształcą się w zawodzie muzyka kościelnego. Pozwala to na wyraźne określenie celu i systematyczne dążenie do niego – co samo w sobie pozytywnie wpływa na psychikę ucznia i umacnia go w dobrych manierach.

Jakkolwiek zawód muzyka, w tym organisty, wiąże się z sytuacjami generującymi stres (obycie sceniczne, przewyciężanie tremy, różnorodność instrumentarium, często niekorzystne warunki pracy), atmosfera Diecezjalnej Szkoły Muzycznej II stopnia w Gliwicach, wynikająca ze wzajemnego zrozumienia i wspólnych zainteresowań uczniów-zapaleńców i nauczycieli-pasjonatów, sprzyja kreowaniu pozytywnych nastawień i wychowuje do wartości. Kształcąc świadomych i światłych odbiorców oraz krzewicieli kultury – docelowo ubogaca lokalne społeczności parafialne, oddziałując na szeroki krąg grup społecznych, dzięki szeregowi inicjatyw podejmowanych przez absolwentów.

PRZYJĘTE ZAŁOŻENIA

UCZNIOWIE

Uczniem staje się osoba przyjęta do szkoły zgodnie z obowiązującymi zasadami rekrutacji. Oczekuje się, iż uczniowie:

- akceptują wartości promowane przez szkołę,
- są osobami wierzącymi i praktykującymi,
- znają określony w Statucie szkoły zakres swoich praw i obowiązków,
- posiadają dobrą, nie przymuszoną wolę spełniania wszystkich wymagań i zwyczajów szkoły,
- angażują się w życie szkoły, w tym – w działania szkolnego samorządu uczniowskiego,
- dbają o dobre imię szkoły.

Wyróżniają ich:

- kultura osobista,
- odpowiedzialność,
- sumienność,
- pracowitość,
- prawdomówność,
- punktualność,
- życzliwość,
- uczciwość,
- używanie zwrotów grzecznościowych w stosunku do wszystkich osób z otoczenia (rodziców, rodzeństwa, nauczycieli, innych pracowników, kolegów),
- język wolny od wulgaryzmów,
- poszanowanie dobra własnego i wspólnego.

PRACOWNICY

Założeniem szkoły jest, aby jej pracownicy byli osobami wierzącymi i praktykującymi. Oczekuje się, by kadra spełniała poniższe postulaty:

- troska o solidne przygotowanie młodego człowieka do przyszłej pracy,
- budowanie przyjaznych relacji z wychowankami,
- współtworzenie rodzinnej atmosfery w szkole,
- podejmowanie z wychowankiem częstych rozmów, których celem jest bliższe poznanie wychowanka i jego problemów,
- dbałość o kulturę osobistą,
- konsekwencja w działaniu i wymaganiu.

Każdej klasie przydzielany jest opiekun, sprawujący bezpośrednią pomoc i opiekę nad uczniami.

Odrębnego opiekuna posiada Szkolny Samorząd Uczniowski, powoływany w oparciu o odrębne przepisy i regulamin.

ZWYCZAJE SZKOŁY

- Eucharystia rozpoczynająca i kończąca rok szkolny.
- Obchodzenie uroczystości związanych ze wspomnieniem św. Cecylii – Patronki muzyków kościelnych.
- Modlitwy na rozpoczęcie i zakończenie zajęć grupowych.
- Spotkania świąteczne.

CELE OGÓLNE I SZCZEGÓŁOWE

I. Przygotowanie wychowanków do życia w społeczności lokalnej (parafialnej) i pracy w zespole.

1. Szacunek do rodziców, nauczycieli i wszystkich pracowników szkoły.
2. Koleżeńskość i pomaganie innym.
3. Tolerancja i nie wyśmiewanie się z cudzych wad i słabości.
4. Poszanowanie swojej i cudzej własności.
5. Odpowiedzialność za współtworzenie atmosfery w klasie oraz całej szkole.
6. Umiejętność współpracy z grupą.
7. Panowanie nad własnymi emocjami (zazdrość, krytyka).
8. Dbanie o godność osobistą i dobre imię szkoły.

II. Kształtowanie wrażliwości muzycznej i estetycznej. Wychowanie do wartości oraz szacunku wobec tradycji i religijnej kultury muzycznej.

1. Umiejętność określenia przez uczniów uczuć, jakie wywiera na nich muzyka.
2. Samodzielne i częste słuchanie muzyki oraz udział w koncertach.
3. Odpowiednie zachowanie się uczniów podczas koncertu jako słuchaczy.
4. Odpowiednie zachowanie się uczniów podczas koncertu jako wykonawców (w tym dobór odpowiedniego stroju).
5. Szanowanie i dbanie o instrumenty, nuty, śpiewniki oraz książki.
6. Zapoznanie wychowanków z dziedzictwem religijnej kultury muzycznej (w tym śląskiej).

III. Kształtowanie postawy chrześcijańskiej

1. Udział w religijnych uroczystościach szkolnych, parafialnych i diecezjalnych.
2. Uczestnictwo w dniach skupienia dla muzyków kościelnych, rekolekcjach i innych formach rozwoju życia religijnego.

IV. Kształtowanie zasad zdrowego życia

1. Dbanie o higienę osobistą i czystość ubrania.
2. Znajomość oraz umiejętność stosowania zasad higieny pracy (prawidłowa postawa ciała, przerwy między zajęciami, odpowiednie odżywianie, wietrzenie pomieszczeń, odpowiedni strój).
3. Umiejętność odróżniania działań sprzyjających i szkodzących zdrowiu.
4. Posiadanie wiedzy na temat szkodliwości hałasu.
5. Unikanie pomieszczeń zbyt hałaśliwych oraz umiejętność dozowania siły słuchanej muzyki.
6. Znajomość konsekwencji uzależnienia od nałogów.
7. Świadomość zagrożeń płynących z nadmiernego korzystania z mediów elektronicznych i rzeczywistości wirtualnej.

TRĘŚCI I DZIAŁANIA WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE WRAZ Z EWALUACJĄ

Przygotowanie wychowanków do życia w społeczności lokalnej i pracy w zespole.			
Działanie	Odpowiedzialny	Termin	Ewaluacja
Organizowanie pomocy uczniom w uzupełnieniu zaległości	nauczyciel instrumentu i teoretycy	cały rok	obserwacja zachowań
Rozmowy nauczycieli z uczniami na tematy wychowawcze	nauczyciele instrumentu oraz opiekunowie klas	cały rok	arkusz samooceny ucznia
Rozwiązywanie problemów i konfliktów	nauczyciele instrumentu oraz opiekunowie klas	cały rok	kontakty z rodzicami uczniów

Kształtowanie wrażliwości muzycznej i estetycznej. Wychowanie do wartości oraz szacunku wobec tradycji i religijnej kultury muzycznej.		
Działanie	Odpowiedzialny	Termin
Organizowanie popisów, koncertów w wykonaniu uczniów	nauczyciele instrumentu, dyrektor	według kalendarza imprez
Stwarzanie warunków do udziału w koncertach, festiwalach	nauczyciele teorii i instrumentu	cały rok
Wycieczki organoznawcze	nauczyciele teorii i organów	minimum co dwa lata
Organizowanie wyjazdów do zakładu organmistrzowskiego	nauczyciele teorii i organów	co kilka lat
Stwarzanie warunków do poznania śląskiej religijnej kultury muzycznej (twórczości kompozytorów śląskich, budownictwa organowego)	nauczyciele teorii i organów,	okolicznościowe wykłady, okazyjne zwiedzanie najbardziej interesujących organów w regionie oraz poza nim
Kursy mistrzowskie i warsztaty prowadzone przez profesorów wyższych uczelni	dyrektor	według potrzeb

Kształtowanie postawy chrześcijańskiej		
Działanie	Odpowiedzialny	Termin
Stwarzanie warunków do stałego pogłębiania życia religijnego uczniów (wspólna modlitwa, udział we mszy św. na rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego, inne nabożeństwa)	nauczyciele – księża, dyrektor	cały rok
Angażowanie uczniów indywidualnie lub zespołowo w kształtowanie muzyki podczas liturgii	nauczyciele, dyrektor	cały rok
Zachęcanie uczniów do angażowania się w życie muzyczne wspólnot parafialnych	nauczyciele, dyrektor	cały rok

Kształtowanie zasad zdrowego życia			
Działanie	Odpowiedzialny	Termin	Ewaluacja
Zapoznanie uczniów z konsekwencją przyjmowania wadliwej postawy przy instrumencie, słuchania zbyt hałaśliwej muzyki	nauczyciele instrumentu i teoretycy	na każdej lekcji	okresowe badania lekarskie
Zwracanie uwagi na dobór odpowiedniego ubrania w zależności od temperatury otoczenia	opiekunowie klas, nauczyciele	według potrzeb	pogadanki
Prowadzenie rozmów na temat szkodliwości papierosów, substancji psychoaktywnych oraz mediów elektronicznych	nauczyciele instrumentu oraz opiekunowie klas	według potrzeb, w razie zauważenia problemu	kontakty z opiekunami, ankiety dla uczniów

PLAN I HARMONOGRAM DZIAŁAŃ WRAZ Z ZAŁOŻENIAMI EWALUACYJNYMI

I. Współpraca szkoły z rodzicami

1. Szkoła jest otwarta dla rodziców.
2. Szkoła zapewnia warunki do pełnego rozwoju ucznia.
3. Uczeń ma świadomość pełnego zainteresowania jego rozwojem tak ze strony rodziców, jak i nauczycieli.

Plan pracy:

Działanie	Odpowiedzialny	Termin	Ewaluacja
Zapoznanie rodziców ze statutem i WSO oraz stawianymi wymaganiami	dyrektor, nauczyciele	początek roku szkolnego	rozmowy z rodzicami, karty wymagań
Zebrania rodziców i rozpoznanie ich oczekiwań	dyrektor, opiekunowie klas	minimum jeden raz w semestrze	ankieta (w razie potrzeby)
Uczestniczenie rodziców w lekcjach instrumentu	nauczyciele, dyrektor	cały rok, według potrzeb	
Udział rodziców w religijnych uroczystościach szkolnych oraz koncertach uczniowskich		cały rok	

II. Środowisko lokalne

1. Organizowanie koncertów w różnych miejscach diecezji.
2. Stała i integralna współpraca ze Studium Muzyki Kościelnej w Gliwicach oraz innymi instytucjami z regionu.
3. Współpraca z Referatem ds. Muzyki Kościelnej Diecezji Gliwickiej.
4. Organizowanie wspólnych występów z innymi pokrewnymi szkołami i instytucjami artystycznymi.
5. Prowadzenie dnia otwartego szkoły.
6. Kontakt z mediami, promocja szkoły.
7. Udział chóru i scholi w uroczystościach diecezjalnych i poza diecezją.